

آشنایی با چند رسانه‌ای‌ها و منابع دیداری و شنیداری

تألیف

مژده سلاجقه

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید باهنر کرمان

تهران / ۱۳۹۰

سلاجقه، مژده، ۱۳۴۶-
آشنایی با چند رسانه‌ای‌ها و منابع دیداری و شنیداری / تألیف مژده سلاجقه
تهران: نشر کتابدار، ۱۳۹۰
۱۶۴ ص: مصور، جدول
فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۵۹
موضوع: وسایل دید و شنودی
موضوع: سیستم‌های چند رسانه‌ای
موضوع: کتابخانه‌ها--خدمات دید و شنودی
رده‌بندی کنگره: ۸۱۳۹۰ س ۸/۵۹ Z۶۹۲
رده‌بندی دیویی: ۰۲۵/۱۷۷
شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۹۴۵۳۹

www.ketabdar.org
mohseni@ketabdar.org

عنوان: آشنایی با چند رسانه‌ای‌ها و منابع دیداری و شنیداری

مؤلف: مژده سلاجقه

مجموعه کتابدار: ۲۲۹

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰ / شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۱-۰۰۲۹-۰۰

تلفن: ۴-۸۸۴۸۱۳۵۳ / ۸۸۹۷۹۵۶۱

دورنگار: ۸۸۹۷۹۵۶۰ / همراه: ۰۹۱۲۱۸۸۳۵۸۱

نشانی پخش: کتابدار، تهران، صندوق پستی ۱۹۷۳ / ۱۴۱۵۵

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۳
فصل اول.....	
معرفی منابع دیداری و شنیداری.....	۱۵
اهمیت و نقش منابع دیداری و شنیداری در کتابخانه‌ها.....	۱۵
تعریف منابع دیداری و شنیداری.....	۱۷
انواع محمل‌های دیداری و شنیداری.....	۱۸
انواع منابع دیداری و شنیداری سنتی.....	۲۹
اسلاید.....	۲۹
فیلم استریپ.....	۳۲
فیلم متحرک.....	۳۴
انواع فیلم‌ها از نظر موضوع.....	۳۶
انواع فیلم‌ها از نظر اندازه.....	۳۶
روش‌های صداگذاری در فیلم.....	۳۶
انواع پروژکتورها.....	۳۷
پروژکتور مات.....	۳۷
پروژکتور شفاف.....	۳۸
ویدئو پروژکتور.....	۳۹
میکروفرم‌ها.....	۴۱
تاریخچه میکروفرم‌ها.....	۴۱
انواع میکروفرم.....	۴۳

۴۴.....	میکرو فیلم.....
۴۴.....	میکرو فیش.....
۴۵.....	مواد دیداری و شنیداری الکترونیکی.....
۴۵.....	تعریف ویدئو دیجیتال.....
۴۸.....	فواید ویدئوی دیجیتال.....
۴۹.....	فشرده‌سازی ویدئو دیجیتال.....
۴۹.....	انواع فرمت‌های فشرده‌سازی.....
۵۱.....	ویدئو دیجیتال اینترنتی.....
۵۱.....	ترکیب ویدئو دیجیتال اینترنتی با صفحات وب.....
۵۲.....	ویدئو بلاگ.....
۵۴.....	سینمای دیجیتال.....
۵۵.....	واسط دیجیتال.....
۵۶.....	شکل ۲۹: تله سین.....
۵۷.....	سؤال‌های فصل اول.....

فصل دوم

۵۹.....	خط‌مشی مدیریت منابع دیداری و شنیداری.....
۵۹.....	تاریخچه.....
۵۹.....	مقدمه.....
۶۰.....	دامنه خط‌مشی.....
۶۱.....	مدیریت منابع دیداری و شنیداری و چند رسانه‌ای.....
۶۱.....	الف. نیروی انسانی.....
۶۱.....	ب. آموزش و تربیت نیروی انسانی.....
۶۲.....	ج. بودجه.....
۶۲.....	سفارش و واسطه‌ری قانونی.....
۶۳.....	سفارش و امانت به موجب قانون.....

۶۳.....	حق مؤلف و گرفتن مجوز
۶۴.....	فهرست‌نویسی و دستیابی به اطلاعات کتابشناختی
۶۴.....	آرشیو و ذخیره‌سازی منابع دیداری و شنیداری
۶۵.....	نگه‌داری از منابع دیداری و شنیداری و چندرسانه‌ای با دیجیتالی نمودن
۶۶.....	اینترنِت
۶۷.....	خدمات کاربران
۶۸.....	همکاری‌ها
۶۹.....	سؤال‌های فصل سوم

فصل سوم

۷۱.....	مجموعه‌سازی منابع دیداری و شنیداری و چندرسانه‌ای
۷۱.....	مقدمه
۷۲.....	معیارهای انتخاب منابع دیداری و شنیداری
۷۲.....	معیارهای کلی انتخاب منابع دیداری و شنیداری و چندرسانه‌ای
۷۲.....	۱. نیاز مخاطبان
۷۳.....	۲. کیفیت محتوا
۷۳.....	۳. از بعد فنی
۷۴.....	۴. کیفیت بسته‌بندی
۷۴.....	۵. خط‌مشی انتخاب منابع چندرسانه‌ای
۷۴.....	روش‌های تهیه منابع
۷۵.....	الف. خرید
۷۵.....	ب. اهدا
۷۵.....	ج. مبادله
۷۶.....	د. امانت
۷۶.....	هـ. امانت با اهدا به موجب قانون

فصل چهارم

سازماندهی منابع دیداری و شنیداری و چند رسانه‌ای.....	۷۹
تفاوت فهرست‌نویسی منابع دیداری و شنیداری با منابع چاپی.....	۸۰
انواع روش‌های فهرست‌نویسی.....	۸۱
قوانین فهرست‌نویسی.....	۸۱
فهرست‌نویسی توصیفی.....	۸۲
اجزای فهرست توصیفی.....	۸۴
فهرست‌نویسی تحلیلی.....	۸۸
رده‌بندی منابع دیداری و شنیداری.....	۸۹
سوال‌های فصل چهارم.....	۹۷

فصل پنجم

نگهداری منابع دیداری و شنیداری.....	۹۳
استراتژی‌های نگهداری منابع دیداری و شنیداری.....	۹۴
فن‌آوری‌های ترمیم منابع دیداری و شنیداری.....	۹۹
روش‌های ترمیم.....	۱۰۰
فن‌آوری لازم برای ترمیم رسانه‌ها.....	۱۰۱
ابزارهای ترمیم رسانه شنیداری.....	۱۰۱
ابزارهای ترمیم ویدئو.....	۱۰۱
دیجیتالی کردن منابع دیداری و شنیداری.....	۱۰۲
دلایل دیجیتالی کردن منابع دیداری و شنیداری.....	۱۰۲
۱. نگهداری از منابع.....	۱۰۲
۲. ترمیم منابع.....	۱۰۳
۳. دسترسی، فراداده‌ها و ارائه خدمات.....	۱۰۳
دستیابی به منابع در نظام‌های دیجیتالی.....	۱۰۴

۱۰۴	ارائه خدمات در نظام‌های دیجیتالی
۱۰۵	مدیریت آرشیو و ذخیره‌سازی در نظام‌های دیجیتالی
۱۰۶	سوال‌های فصل پنجم

فصل ششم

۱۰۷	چندرسانه‌ای‌ها
۱۰۹	تاریخچه چندرسانه‌ای
۱۰۹	ابزارهای چندرسانه‌ای
۱۱۰	کاربردهای چندرسانه‌ای
۱۱۰	تعلیم و تربیت
۱۱۰	کاربردهای عملیاتی
۱۱۱	کاربردهای عمومی
۱۱۱	کاربردهای خانگی
۱۱۱	کاربردهای تجاری و اداری
۱۱۲	کاربردهای صنعتی
۱۱۲	کاربردهای پزشکی
۱۱۲	سرگرمی و هنرهای زیبا
۱۱۲	کاربردهای مهندسی
۱۱۲	تحقیقات علوم و ریاضی
۱۱۲	انواع شکل‌های چندرسانه‌ای موجود
۱۱۴	کاربردهای دی-وی-دی
۱۱۴	ویژگی‌های دی وی دی
۱۱۶	ویژگی‌های کلی نظام‌های چندرسانه‌ای یا مالتی مدیا
۱۱۶	فایده نظام‌های مالتی مدیا
۱۱۷	هدف از انتخاب در منابع چندرسانه‌ای

۱۴۸		MEDEA
۱۴۸		willco
۱۴۹		seapavaa
۱۴۹		ICA
۱۴۹		ایفلا
۱۵۰		سؤال‌های فصل هشتم

فصل نهم

۱۵۱		بخش عملی درس مواد دیداری و شنیداری
۱۵۱		کاربردهای پاورپوینت
۱۵۲		کاربرد پاورپوینت در ایجاد چند رسانه‌ای
۱۵۴		کنترل‌گرهای اجرایی و مینور
۱۵۹		فهرست منابع

اطلاعات به شکل‌های مختلف تولید و توزیع می‌شود. منابع دیداری - شنیداری و چندرسانه‌ای یکی از آنهاست که انتشار آنها در سالهای اخیر بیشتر و بیشتر شده است. مهم‌ترین مزایای منابع دیداری - شنیداری این است که همه افراد اعم از باسواد و بی-سواد مخاطب آن هستند. به نظر می‌رسد یکی از دلایل کمبود این منابع در کتابخانه‌ها و مشکلات دسترسی به آنها این است که کتابخانه‌ها بیشتر منابع چاپی را گردآوری، سازماندهی و ارائه می‌کنند و به منابع دیداری و شنیداری چندان توجه نمی‌کنند.

یکی از جدیدترین شکل‌های اطلاعات چندرسانه‌ای‌هاست که می‌تواند مکمل خوبی برای دیگر انواع اطلاعات باشد. با توجه به این که در عصر اطلاعات زندگی می‌کنیم و با در نظر گرفتن پیشرفت روزافزون فن‌آوری‌های جدید اطلاعات، آشنایی دانشجویان با منابع چندرسانه‌ای ضروری به نظر می‌رسد. به همین دلیل بخش زیادی از این کتاب به چندرسانه‌ای‌ها اختصاص یافته است. پیشنهاد نویسنده کتاب این است که درس آشنایی با منابع دیداری و شنیداری به آشنایی با منابع چندرسانه‌ای تغییر نام یابد.

نویسنده این کتاب در سال ۱۳۸۱ تدریس درس آشنایی با منابع دیداری و شنیداری را به دانشجویان کتابداری شروع کرد و از همان آغاز با مشکل فقدان یک اثر جامع و روزآمد برای پوشش دادن سرفصل این درس روبرو شد. در آن زمان دو کتاب "مدیریت آرشیوهای دیداری و شنیداری" اثر نورالله مرادی و "راهنمای عملی مواد غیرکتابخانه‌ای در کتابخانه‌ها" از ریچارد فوترگیل و یان بوچارت تنها منابعی بودند که در این زمینه وجود داشتند. مطالب این دو اثر به دلایلی برای پوشش دادن این درس مناسب نبودند. کتاب نورالله مرادی، منبع خوبی است ولی اطلاعات آن بیشتر مورد استفاده آرشیوهای رادیو تلویزیون است تا دانشجویان رشته کتابداری. کتاب ریچارد فوترگیل و یان بوچارت کتاب جامع و راهنمایی برای متخصصان منابع دیداری و شنیداری و مدیران آرشیوهای دیداری و شنیداری، و کتابخانه‌های بزرگی مانند کتابخانه بریتانیا در سال ۱۹۹۰ بوده است. هدف فوترگیل از نوشتن این اثر، آموزشی نبود بلکه آن را به عنوان یک اثر مرجع نوشت. به همین دلیل نویسنده، تدوین کتابی درسی برای درس منابع دیداری و شنیداری و تکنولوژی آموزشی را آغاز کرد.

اخیراً مهری باقری کتابی با عنوان "کاربرد مواد و تجهیزات دیداری و شنیداری در کتابخانه‌ها" نوشت که پوشش موضوعی آن محدود به چند مفهوم است و تمام موضوعات و بخش‌های مرتبط با سرفصل این درس را پوشش نداد. مطالب این کتاب به ترتیب عبارت‌اند از: تعریف منابع دیداری و شنیداری و انواع آن، مجموعه‌سازی منابع دیداری و شنیداری، سازماندهی، نگهداری منابع دیداری و شنیداری، چند رسانه‌ای‌ها و انواع آنها، و سازمان‌های مرتبط با منابع دیداری و شنیداری. در پایان، پیشنهاداتی برای کار عملی آمده است. امید است که این کتاب برای دانشجویان کتابداری و اطلاع‌رسانی و سایر کاربران مفید باشد. شیوه استناد بر اساس نظام هاروارد است. از استادان و صاحب‌نظران ارجمند تقاضا می‌شود با راهنمایی و پیشنهادات خود، مولف را در ویرایش بعدی یاری کنند.